

Johan Pettersson
Miljödepartementet Rättssekretariatet

Datum: 2020.05.29

m.remissvar@regeringskansliet.se
och med kopia till
johan.pettersson@regeringskansliet.se

Ert referensnummer: M2020/00083/R

Vårt diarienummer: 2020/XX

Remissyttrande "Nytt regelverk för handel med utsläppsrätter"

SveMin (Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige) är den nationella branschföreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige. Antalet medlemsföretag uppgår till ett drygt 40-tal. Medlemsverksamheterna förekommer i hela landet, varav gruvorna huvudsakligen är lokaliserade till norra Sverige och Bergslagen.

För SveMin, är EU:s handelssystem av utsläppsrätter ett viktigt styrmedel. SveMin har därför följande synpunkter på ovanstående förslag, som består av två kompletterande promemorior. SveMin vill även hänvisa till remissyttrandet från Svenskt Näringsliv.

- SveMin avstyrker förslaget om att införliva regelverket av handel med utsläppsrätter i miljöbalken, genom att införa ett nytt 12 kap. Handelssystemet respektive miljöbalken bygger på olika logiker och är rent juridiskt inte förenliga med varandra. SveMin avstyrker således förslaget i regeringens promemoria "Nytt regelverk för handel med utsläppsrätter i miljöbalken" från mars 2020.
- SveMin tillstyrker däremot att den nuvarande lagen finns kvar och att enbart de justeringar som krävs av ändringsdirektivet införs men också att namnet på lagen "handel med utsläppsrätter" kvarstår. Således bör de nödvändiga författningsförslagen genomföras som regeringen föreslår i sin promemoria "Nytt regelverk för handel med utsläppsrätter" från februari 2020.

Utsläppshandelssystemets regler är avgörande för gruvindustrin

Handel med utsläppsrätter, EU ETS, är EU:s viktigaste styrmedel inom klimatområdet och infördes 2005 i syfte att på ett kostnadseffektivt sätt minska utsläppen av växthusgaser. Handel med utsläppsrätter är ett marknadsbaserat styrmedel och omfattar i dag ungefär 45 procent av de totala utsläppen av växthusgaser inom unionen. I Sverige ingår cirka 750 svenska anläggningar i systemet.

Av Svemins medlemsföretag ingår merparten av dess anläggningar i systemet sen det sätts år 2005. Bolagen har goda kunskaper om regelverket, även om det har förändrats något genom åren. Det är för Svemins företag oerhört väsentligt att systemet fortsatt tar hänsyn till de internationella aspekterna och att tolkning och regelverk förblir likartade inom unionen.

Namnet "Handel med utsläppsrätter" beskriver vad den handlar om

Bakgrunden är att genomföra nödvändiga ändringar i svensk rätt inför den fjärde handelsperioden av EU ETS, som börjar år 2021, genom att införliva ändringsdirektivet i svensk rätt, dvs (EU) 2015/1814 (ändringsdirektivet).

Huvuddelen av utsläppshandelsdirektivet har införts i svensk rätt genom lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter (utsläppshandelslagen) och förordningen (2004:1205) om handel med utsläppsrätter (utsläppshandelsförordningen). Därutöver gäller ett antal EU-förordningar som svensk lag. I promemorian föreslås att en ny lag och förordning ska ersätta de nuvarande författningarna.

Förslaget är att en ny lag om "utsläpp av växthusgaser" ska ersätta den nuvarande lagen om "handel med utsläppsrätter". Den motiveringen som anges i promemorian om att byta namn på lagen är ej övertygande, då det enbart anges att eftersom flygverksamheten ingår ska namnet ändras. Det handlar dock fortsatt om ett specifikt regelsystem kring handel med utsläppsrätter och därför anser Svemin att namnet bör för tydlighetens skull kvarstå.

Samtidigt som det konstateras i promemorian att merparten av de ändringar som genom ändringsdirektivet har gjorts i utsläppshandelsdirektivet, föranleder inte några ändringar i svensk rätt eftersom många av bestämmelserna i den nu gällande lagen är relevanta även för den kommande handelsperioden.

Svemin anser därför att det är tydligast för alla parter att enbart införa de justeringar som krävs av ändringsdirektivet och att namnet kvarstår. De anläggningar som redan ingår i systemet har god kunskap om nuvarande regelverk. Svemins medlemsföretag är bekväma med den lagstiftning som finns, även om vissa ändringar införs.

EU ETS-direktivet och den svenska miljöbalken ska behandlas som separata rättsliga instrument.

Förslag har även framlagts att lagen om utsläppsrätter ska läggas in i miljöbalken, promemorian från mars 2020. Svemin avstyrker detta förslag av juridiska skäl.

Argumenten som framhålls i promemorian om att bestämmelserna som rör utsläpp av växthusgaser bör integreras i miljöbalken, är att lagstiftningen ska förenklas, då många av de bestämmelser som finns i den nuvarande lagen har motsvarigheter i miljöbalken, vilka då blir tillämpliga även när det gäller utsläpp av växthusgaser. Regleringen kan därmed hållas kortare är det främsta argumentet enligt promemorian. Svemin menar att det finns inget egenvärde i att ha en kort lagtext om det riskerar att ge upphov till otydligheter vid tolkning av lagstiftningen. Svemin vill understryka vikten av att regelverket av EU ETS ska tolkas enligt intentionerna med utsläppshandelsdirektivet.

Att lägga in en lagtext i miljöbalken får oundvikligen en annan tolkning. Lagstiftningen är sekventiell i miljöbalken, dvs reglerna ska tolkas i en viss ordning. Svemin anser att utsläppshandeln och miljöbalken måste fortsatt behandlas som separata rättsliga instrument. För mer detaljer kring juridiska argumenten kring detta, hänvisas till Svenskt Näringslivs utläggning.

Svemin anser vidare att regeringens beskrivning av fortsatt översyn och återkommande revideringar av utsläppsdirektivet talar emot att införa bestämmelser i miljöbalken. Miljöbalken bör revideras med försiktighet eftersom eventuella ändringar kan få stor betydelse för flera aktörer i Sverige. Att behålla lagen "handel med utsläppsrätter" med tillhörande bestämmelser i en förordning skulle underlätta för framtida revideringar. Därför bör regeringen gå vidare med att justera befintlig lag, som regeringen presenterar i sin promemoria från februari 2020.

Utredning pågår redan om miljöbalkens klimathänsyn

Slutligen vill Svemin även påminna om den utredning som pågår om "Översyn av relevant lagstiftning för att uppnå Sveriges klimatmål", där fokus bla kommer läggas på miljöbalken och dess klimathänsyn. Denna utredning borde noga analysera de juridiska konsekvenserna av en eventuell sammanslagning, om regeringen trots allt fortsatt bedömer detta vara av intresse.

Stockholm, datum som ovan.

Maria Sunér Fleming
VD, Svemin